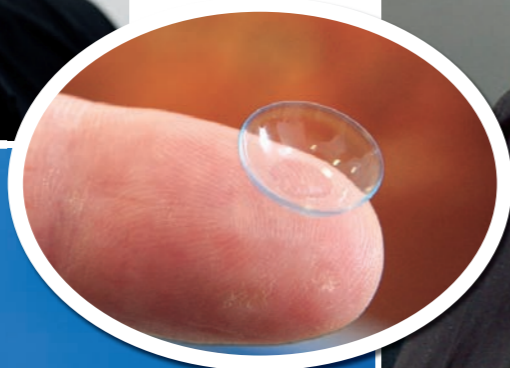

TARIK FILIPOVIĆ koristi leće u kazališnim predstavama, no naočale su mu u svakodnevnom životu prvi izbor jer su manje zahtjevne za održavanje

PREGLED STANJA OČIJU prethodi donošenju odluke o najboljoj vrsti leća za korekciju vida Tarika Filipovića i svakog klijenta Optike Vitrum

VJEČNA DILEMA:

leće ili naočale

POSTOJE RAZNE VRSTE KONTAKTNIH LEĆA pa pri njihovoj nabavci treba biti vrlo pažljiv te kupovati baš one koje će na najbolji način riješiti određeni problem vezan uz vid, a o tome kako pronaći idealne leće razgovarali smo s ing. opt. Zdravkom Beljanom

NAPISAO Tonko Vulić
FOTO Josip Regović

Kontaktne su leće sve češći način korekcije problema s vidom kojem pribjegavaju ljudi koji iz raznih razloga ne vole nositi dioptrijske naočale. Glavne prednosti kontaktnih leća su u tome što daju veće vidno polje nego naočale, naročito kod jačih dioptrijskih jakosti, vid je prirodaniji, pružaju slobodu u sportskim aktivnostima, a rješavaju i vidne probleme koje naočale ne mogu, poput stanja različitih dioptrijskih jakosti na oba oka. Leće su bolje rješenje i kod iregularnosti rožnice, zimi se ne zamagljuje i ne prljaju lako kao naočale, kozmetički su nevidljive, a budući da se gibaju zajedno s rožnicom kod promjene pravca gledanja uvijek se nalaze na "pravom" mjestu za razliku od naočala. U odnosu na lasersku operaciju leće imaju prednost da se stanje oka uvijek može vratiti na početno pukim nenošenjem leće, dok je nakon laserske korekcije stanje nepovratno što je vrlo nezgodno kada

dođe do komplikacija koje mogu biti neugodne i opasne za oko. No kako postoje razne vrste kontaktnih leća, pri njihovoj nabavci treba biti vrlo pažljiv te kupovati baš one koje će na najbolji način riješiti određeni problem vezan uz vid. Razgovarali smo stoga s ing. opt. Zdravkom Beljanom, vlasnikom Optike Vitrum (Masaykova 12, tel. 01-4872 68, www.vitrum.hr) i nastavnikom na Studiju očne optike na Veleučilištu Velika Gorica, prvom stručnom studiju iz područja Optometrije u ovom dijelu Europe.

"Kontaktne leće su podjednako dobre za kratkovidne i dalekovidne osobe, a i vrlo visoki astigmatizmi se uspješno korigiraju, kako s mekim tako i s tvrdim plinopropusnim lećama", kaže Zdravko Beljan. "Naočale se preporučuju svima koji imaju navedene probleme, kako same tako i uz kontaktne leće. Naime, i korisnici kojima su leće prvi izbor, moraju imati naočale za nošenje kada odmaraju oči od leća ili kada zbog nekog manjeg problema moraju prestati nositi leće na nekoliko

dana. Upotreba naočala i leća može se kombinirati: naočale se mogu koristiti za svakodnevne aktivnosti, a leće za sport i izlaske. Jedan od najvažnijih parametara za preporuku leća je motiviranost kandidata", kaže Zdravko Beljan

Kontaktne leće su leće koje se nose na rožnici oka u korektivne, kozmetičke ili terapijske svrhe. Leonardo

poput keratokonusa ili aniseikonije ne mogu se korigirati naočalama pa je kontaktna leća jedini izbor. Kontaktne leće i otopine za održavanje kontaktnih leća su medicinski proizvodi pa je promet njima reguliran zakonom. One su jedan od najsigurnijih medicinskih proizvoda ikada načinjenih, no komplikacije ipak postoje. Oko 6% svih korisnika kontaktnih leća doživjeli

kontrolu oka profesionalne osobe te nepridržavanje pravila o sigurnom korištenju i održavanju leća dovodi do velikog rizika od zdravstvenih komplikacija", kaže Zdravko Beljan.

Leće imaju i određene nedostatke poput vremena potrebnog za pripasivanje i adaptaciju, vještine i vremena potrebnog za svakodnevnu upotrebu, higijenske procedure i dezinfekcija, problema sa stranim tijelima u oku, propadanja kvalitete leće s vremenom te visoke cijene nekih vrsta leća. Kontaktne se leće razlikuju prema tipu materijala od kojeg se rade, namjeni i načinu korekcije vida. Po tipu materijala postoje tri vrste: tvrde su izrađene od zastarjelog PMMA materijala koji ima dobra optička i mehanička svojstva ali nema propusnost za kisik koji je neophodan za normalni metabolizam oka; tvrde plinopropusne leće, pogrešno zване "polutvrde leće" izrađene su od modernih polimera koji imaju odlična optička i mehanička svojstva, a veliku propusnost za kisik pa su radi toga najzdravije za oko i daju najbolji

PROCJENJUJE SE DA DANAS VIŠE OD 150 MILIJUNA LJUDI KORISTI KONTAKTNE LEĆE, A BIRAJU IH ZBOG OSOBNOG IZGLEDA I PRAKTIČNOSTI

da Vinci prvi je iznio ideju o kontaktnim lećama još 1508. godine, no prošlo je više od 300 godina do proizvodnje prvih leća, a tek u drugoj polovini dvadesetog stoljeća počinju se masovno koristiti. "Procjenjuje se da danas više od 150 milijuna ljudi koristi kontaktne leće, a biraju ih zbog osobnog izgleda i praktičnosti. Stanja

su neki tip problema povezanih s nošenjem leća svake godine. Većina problema je beznačajna i bez posljedica po korisnika, no događaju se i ozbiljne te za vid opasne komplikacije ako se korisnik ne pridržava uputa za nošenje i održavanje. Također, kupnja medicinskog proizvoda kod neovlaštenih dobavljača bez redovite

ZDRAVKO BELJAN,
vlasnik Optike Vitrum i nastavnik na Studiju očne optike na Veleučilištu Velika Gorica

Kontaktne leće koristim u kazališnim predstavama te za sport

TARIK FILIPOVIĆ, glumac i voditelj kviza "1 protiv 100"

Prve sam dioptrijske naočale nabavio u optičarskoj radnji u Dubrovniku, koja surađuje s optikom Vitrum, kada sam imao dest godina. Zdravko Beljan, stoga, prati stanje mog vida od početka korekcije, tako da sam ga zamolio i da mi preporuči i kontaktne leće, koje su mi potrebne u nekim kazališnim predstavama te za bavljenje sportom. Moja je dioptrija -3,5, a imam i astigmatizam, tako da bez naočala jasno vidim na manje od metar udaljenosti. Nekadašnje mi leće nisu odgovarale, no današnji su modeli mekih toričnih leća koje koristim neusporedivo bolji. Naočale su moj prvi izbor zbog toga što nisu zahtjevne za održavanje, a ja nisam previše pedantan. No, kada sam stavim leće na kazališnim se daskama osjećam daleko sigurnije pogotovo kada se moram brzo penjati stepenicama i kretati kroz polumrak.

mogući vid korisniku te meke kontaktne leće izrađene od mekih polimera. Najmoderniji meki materijal je danas silikon hidrogel. Po namjeni postoje korektivne koje služe za korekciju vidne oštine, kozmetičke za promjenu izgleda oka te terapijske koje služe za zaštitu oka uslijed nekih zdravstvenih stanja, nakon ozljeda ili operativnih zahvata te kao nosač lijeka koji se polako otpušta iz kontaktne leće. Po načinu korekcije mogu biti jednožarišne koje služe za korekciju oštine vida na daljinu i višežarišne ili bifokalne i progresivne koje služe za korekciju oštine vida na daljinu i na blizinu.

"Vrstu leće koju preporučujem određenom klijentu odabirem prema parametrima koje izmjerim i ustanovim na oku. Također se u obzir moraju uzeti i navike klijenta, okoliš u kojem radi i u kojem se kreće. Tvrdne plinopropusne leće daju najbolju moguću optičku kvalitetu slike, nose najmanje rizika i mogućih komplikacija, a generalno su jeftinije od modernih mekih leća tako da ih preporučamo većini budućih korisnika. Meke leće imaju prednosti kod onih koji se više bave sportom i koji dolaze u dodir s prašinom. Moderne leće i materijali od kojih su izrađene bitno su komfornije za nošenje nego prijašnji tipovi te se puno lakše podnose, održavaju i nose. Loše iskustvo s kontaktnim lećama iz prošlosti koje su imale neke osobe može biti dramatično

promijenjeno u pozitivno iskustvo s današnjim materijalima i dizajnom kako mekih tako i "tvrdih" tipova. U optici Vitrum držim sve marke leća jer nije svaka marka pogodna za svako oko pa mi je potrebno imati širi izbor proizvođača da mogu za svakoga odabrati najpogodniju leću. Unatoč svemu, često moram leće naručivati po individualnim mjerama jer standardne ne mogu zadovoljiti svako oko", kaže Zdravko Beljan.

Iznimno je važno periodično kontrolirati leće i oko kod profesionalne osobe jer se samo na taj način preveniraju komplikacije koje mogu nastati. Optometrist ili oftalmolog će na vrijeme vidjeti znakove koji će ukazati da treba nešto poduzeti da se spriječi šteta na oku. "Kupnja leća kod neovlaštenih dobavljača, na primjer na internetu, donese neku sitnu uštedu, ali nosi i veliki rizik zbog izostanka kontrolnih pregleda. Drugi rizik je u tome što se krajnji korisnik ne može obavijestiti kada neke leće proizvođači povlače zbog ustanovljenih tvorničkih nedostataka, jednako kao što se povlače automobili s greškom. Zbog mogućeg povlačenja leća, svaki ovlašteni prodavač vodi evidenciju prodaje po imenu i adresi korisnika te po serijskom broju leće pa se korisnik u svakom trenutku može povezati i upozoriti da je određena serija leća eventualno povučena", kaže Zdravko Beljan.

Kontaktne leće je jedan od najsigurnijih medicinskih proizvoda, ali uz uvjet da se pravilno koristi i održava. Uz održavanje higijenskih navika te redovitu zamjenu iznošenih leća i redovitu kontrolu kod profesionalne osobe, kontaktne leće se mogu koristiti cijeli život. "Nepridržavanje uputstava i nemaran odnos prema nošenju kontaktnih leća vodi u rizik komplikacija na oku kao što su infekcije i promjene na tkivima oka koje mogu uzrokovati teške posljedice za zdravlje oka i mogu uzrokovati stanja koja isključuju daljnje nošenje kontaktnih leća. Kontaktne leće mogu koristiti sve dobne skupine. Ponekad se propisuju i tek rođenim bebama u prvom tjednu života, a većina mladih može ih početi nositi već u ranoj tinejdžerskoj dobi. Kod mladih adolescenata dioptrija se mijenja vrlo često, ponekad svakih šest mjeseci, a naočale se često lome i gube, pa predstavljaju relativno skupo rješenje. Današnje zamjenske kontaktne leće koje se često mijenjaju novima vrlo su pogodne za zamjenu u leće novih dioptrijskih vrijednosti. Osim toga, neke su znanstvene studije pokazale da se djeca koja nose kontaktne leće lakše i brže socijalno integriraju nego ona koja nose naočale. Dakle, kontaktne leće su koristan izbor čak i za djecu", kazao je na kraju Zdravko Beljan. ■